

Markus Braun, tot vorige week de CEO van Wirecard, werd dinsdag aangehouden op verdenking van fraude. © BLOOMBERG

Duitsland beleeft eigen versie van Lernout & Hauspie

De ondergang van **Wirecard**, de fintechlieveling van Duitsland, lijkt sinds maandag onafwendbaar met de aanhouding van zijn ex-topman. De soap rond het bedrijf zet zowat het hele Duitse financiële establishment in zijn hemd.

PIETER SUY

‘Zoiets hadden we overal kunnen verwachten. Nur nicht in Deutschland.’ Peter Altmaier, de Duitse minister van Economie, was dinsdag van zijn melk toen hij vernam dat Markus Braun, tot vorige week de topman van het betaalbedrijf Wirecard, was aangehouden op verdenking van fraude.

Ook al is Altmaiers reactie wat gespeeld - drie jaar geleden was er al het dieselschandaal bij Volkswagen - ze illustreert hoezeer Duitsland in shock is nu de voormalige beurslieveling op de rand van de afgrond balanceert.

Wirecard, dat technologie ontwikkelt om elektronische betalingen efficiënt af te handelen, was volgens velen het bewijs dat financieel Duitsland nog een toekomst had na alle schandalen bij dinosaurussen zoals Deutsche Bank.

Maar deze winter spatte die droom definitief uit elkaar. Maandag gaf het Beierse techbedrijf toe dat **bijna 2 miljard euro aan activa, ongeveer een kwart van het totaal, allicht fictief waren**. Dinsdag werden de voormalige CEO Braun en twee andere topmanagers aangehouden. Braun kwam pas vrij na betaling van een borg van 5 miljoen euro.

Het betekent niet alleen ‘der Untergang’ voor Wirecard, dat afgelopen week 10 miljard euro aan beurswaarde in rook zag opgaan. De affaire zet ook een hele stoet toezichthouders, beursanalisten en auditoren in hun hemd.

Porno en gokken

Wirecard behoorde niet bepaald tot het financiële establishment toen het in 1999 werd opgericht. De groep uit München leverde aanvankelijk diensten aan porno- en gokwebsites. Niet glamoreus, maar het creëerde een stabiele inkomstenstroom om de dotcomcrisis te overleven.

Pas na de komst van Braun, een Oostenrijkse computerwetenschapper die in 2002 de grootste aandeelhouder werd, begon het bedrijf zijn opgang. Braun loodste Wirecard naar de beurs en voegde ook minder ‘schmutzige’ sectoren zoals retailers en luchtvaartbedrijven toe aan het klantenbestand. Door de opmars van e-commerce heeft de betaalbusiness sowieso de wind in de zeilen. Wirecard deed de ene overname na de andere, en omzet en winst stegen jaar na jaar met enkele tientallen procenten.

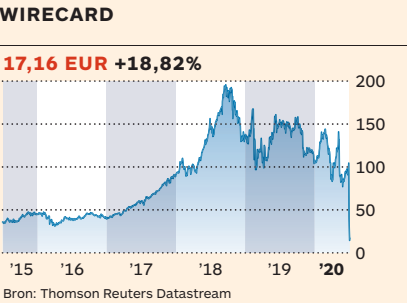
Smoking gun

Te goed om waar te zijn, vinden veel critici: geruchten over vervalste cijfers, schimmige transacties en zelfs witwaspraktijken doen al meer dan tien jaar de ronde. Maar niemand vond een smoking gun. Ook de huisrevisor EY stelde geen problemen vast. Ondertussen ging de koers van Wirecard als een komeet de hoogte in. In september 2018 wipte de groep, die dan minder dan twintig jaar bestond, de 148 jaar oude Commerzbank uit de prestigieuze DAX-beursindex.

Het tijt keerde toen de Britse zakenkrant Financial Times begin 2019 uitpakte met een vernietigende reeks artikels. De krant had het over frauduleuze transacties in Singapore en beschuldigde het bedrijf ervan de omzet artificieel op te pompen via schermbedrijven in Azië, Dubai en Ierland.

Braun ontkende stellig, maar zag zich wel verplicht de revisor KPMG in te schakelen voor een onafhankelijk onderzoek. Toen KPMG dit voorjaar zei dat het te weinig informatie ter beschikking had gekregen om alle aantijgingen van tafel te vegen, kreeg Wirecard rake klappen op de beurs.

Maar de bom barstte vorige week pas helemaal toen de huisrevisor EY stelde geen bewijs te hebben voor het bestaan van 1,9 miljard euro aan activa. Braun, die eerst nog liet uitschijnen zelf het slachtoffer te zijn van een ‘gigantische fraude’, moest dit weekend opstappen.

Wirecard was volgens velen het bewijs dat financieel Duitsland nog een toekomst had na alle schandalen bij dinosaurussen zoals Deutsche Bank.

Op de beurs van Frankfurt crashte het aandeel vrijdag met meer dan 60 procent. De grootste koersdaling in één dag in de Duitse beursgeschiedenis. Intussen is het bedrijf nog iets meer dan 2 miljard euro waard, een fractie van de 30 miljard euro die beleggers op het hoogtepunt op Wirecard kleeften.

Waar de vermiste 2 miljard euro naartoe is, blijft een raadsel. Twee Filipijnse banken, BDO en BPI, ontkenden eind vorige week formeel berichten dat ze het zoekgeraakte geld op hun rekeningen hadden staan.

Het Duitse magazine Der Spiegel kwam dan weer op de proppen met Mark Tolentino, een Filipijnse advocaat die als vertrouwensman 1,9 miljard euro zou hebben geherinvesteerd namens Wirecard. Maar Tolentino beweerde dinsdag het slachtoffer van identiteitsfraude te zijn.

Politiek bochtenwerk

Ondertussen begint het Duitse politici en toezichhouders te dagen dat ze hun eigen versie van de Lernout & Hauspie- of Enron-schandalen beleven. Twee affaires waarbij bedrijven via manipulatie hun werkelijke status probeerden te verdoezelen zonder dat hun revisoren iets in de gaten kregen.

Felix Hufeld, de voorzitter van de Duitse beurswaakhond BaFin, sprak dinsdag van een ‘complete ramp’. BaFin beschuldigt Wirecard nu ook van marktmanipulatie. Opmerkelijk, want BaFin hield Wirecard een tijdlang de hand boven het hoofd door het beleggers onmogelijk te maken tegen het aandeel te speculeren.

De Duitse minister van Financiën Olaf Scholz was er gisteren als de kippen bij om grondige hervormingen te eisen bij de Duitse beurswaakhond en bij de revisoren die de problemen bij Wirecard niet zagen. Al neemt ook Scholz daarmee een opvallende bocht. Maandag nog had hij gesteld dat de Duitse regulatoren hard werkten en hun job deden.

‘Wirecard verstrekke ons valse informatie’

EY weigert de jaarrekening van Wirecard goed te keuren. Kan de bedrijfsrevisor toch nog in de problemen komen in de fraudezaak rond het Duitse fintechbedrijf?

TOM MICHIELSEN

Het Duitse filiaal van de consultant EY weigerde vorige week om de jaarresultaten van Wirecard over 2019 goed te keuren. Tot vier keer toe moest het bedrijf de publicatie ervan uitstellen omdat de accountant met vragen bleef zitten bij een aantal cijfers. Tot op vandaag zegt EY geen bewijs te hebben gevonden dat Wirecard 1,9 miljard euro kasgeld, een kwart van de balans, aanhoudt op rekeningen die de groep voor derden beheert.

EY Duitsland blijft tot op vandaag vasthouden aan dat statement, en voegt eraan toe: ‘We beschikken over informatie die aangeeft dat onechte en vervalste balansgegevens zijn verstrekt over deze rekeningen. We hebben dat ook gemeld aan het management en de raad van bestuur van Wirecard.’

Een bedrijfsrevisor controleert de boekhouding en de jaarrekening van een bedrijf. Hij heeft ook een beroepsgeheim, dat alleen kan worden doorbroken als het voortbestaan van het bedrijf in het gedrang komt. Een revisor geeft evenwel nooit een 100 procent garantie dat de boeken vrij zijn van fouten. Hij werkt met de gegevens die het management hem verstrekt. Wirecard liet al uitschijnen dat EY-medewerkers werden misleid.

Revisoren van grote consultants zijn als de dood voor fraude bij hun klanten-bedrijven, omdat ze kunnen worden meegesleurd in zo’n schandaal.

Revisoren van grote audit- en consultancygroepen zijn als de dood voor fraude bij hun klanten-bedrijven, omdat ze kunnen worden meegesleurd in zo’n schandaal. Het ophefmakendste voorbeeld is de ondergang van Arthur Andersen, waardoor de Big Five een Big Four werd. Het bedrijf viel om in de nasleep van de fraudezaak rond de Amerikaanse energiereus Enron. Die hield verliezen uit de boeken door schimmige constructies met honderden dochterondernemingen. In december 2001 was de energiereus failliet en stonden 21.000 werknemers op straat. Ook de revisor Arthur Andersen ging failliet. Hij had de jaarrekening van Enron goedgekeurd, terwijl duidelijk was dat een en ander niet klopte.

Ook in de nasleep van de grootste Belgische zaak van bedrijfsfraude, die rond het spraaktechnologiebedrijf Lernout & Hauspie, kwam de revisor KPMG in de problemen. Dat leidde tot een apart luik in het L&H-proces. KPMG werd uiteindelijk vrijgesproken. Maar er was wel reputatieschade.

Omdat EY weigerde de jaarresultaten goed te keuren, lijkt het in de zaak-Wirecard anders uit te draaien. EY kwam wel al in de aandacht in het VK, door het faillissement van de toerismegroep Thomas Cook. De Britse toezichthouder FRC onderzoekt of EY fouten heeft begaan bij het beoordelen van de cijfers van Thomas Cook.